

La situació podia ser pitjor, però no per gaire. A la crisi econòmica s'afegeix l'amenaça de la gran liberalització del sector comercial a partir de l'1 de gener de 2013 que ha decretat el govern central, i que a Balears l'executiu de José Ramón Bauzá no sols no intenta matisar sinó que amplifica tant com pot. Tant PIMECO (Petita i Mitjana Empresa de Comerç, federació de la PIME) com AFEDECO (Associació i Federació d'Empresaris de Comerç, membre de la gran patronal CAEB: Confederació d'Associacions Empresariales de Balears), que són les dues patronals del comerç que hi ha a Balears, han romput relacions amb l'executiu de Bauzá.

Mals anys. El comerç minorista illenc porta quatre anys complets de forta crisi econòmica i tot indica que el resultat de 2012 no serà diferent. La situació es palesa amb l'evolució del volum de negoci total a Mallorca –dades de PIMECO– en milions d'euros: any 2007, 3.700 milions; 2008, 3.600; 2009, 3.212; 2010, 3.151; i 2011, 3.105. És una baixada de quasi el 18%. Lògicament, el tancament d'empreses i la baixada d'ocupació laboral han estat inexorables. Han tancat en aquest període 1.444 comerços, un 16% del total. Pel que fa a contractes de treballadors, el màxim fou a l'any 2007, amb una mitjana mensual de 33.100, i que baixà el 2011 a 31.412, que és una quantitat inferior a la de 2005, quan n'eren 31.930.

A l'espera de finalitzar enguany, les dades parcials de 2012 no són tampoc gens bones. Fins el 31 d'agost –i per a tot Balears– el descens de vendes amb relació a un any abans era del 5,5%, i la contractació minvà un 3,5%. Un panorama dolent que, segons les patronals abans referides, res no indica que millorarà a curt termini perquè “enmig de la forta crisi” no es preveu “que es reactivi el consum”, segons la previsió per al 2011 que feia l'informe 2011 de PIMECO.

Liberalització. Fins ara les dues patronals del comerç havien tingut, amb més o menys intensitat, el suport institucional illenc: ajudes diverses

Les patronals del comerç minorista creuen que el tancament de comerços serà la conseqüència

Futur incert del petit comerç

Després de quatre anys com més va més negatiu per al petit comerç, ara aquest sector econòmic illenc veu com el Govern li dóna l'esquena.

i, sobretot, protecció legal per evitar liberalitzacions “salvatges” que afavorissin únicament les grans superfícies. Això ha canviat radicalment d'ençà que ocupa la presidència del Govern José Ramón Bauzá.

En efecte, el PP balear s'ha mostrat des del principi de legislatura favorable a la “llibertat” en el sector comercial. Dóna total suport a la liberalització que el passat juliol el govern de Mariano Rajoy anuncià per a 2013. La qual, entre més mesures, obligarà que 14 ciutats –com ara Palma, Barcelona, València i Alacant– de gran afluència turística delimitin una àrea amb llibertat d'obrir diumenges i festius. A més, augmentarà el mínim general d'hores d'obertura de les actuals 72 a 90, i el mínim de diumenges i festius que es podrà obrir passarà de 8 a 10, a més de liberalitzar les rebaixes, és a dir, que els establiments les facin quan vulguin. Els establiments de menys

de la liberalització

de 300 metres –que fins ara les comunitats autònomes podien rebaixar a 150 metres– tindran llibertat absoluta a l'hora d'establir el seu horari, sense que els governs autònoms ho puguin impedir.

El govern de Bauzà ha aplaudit aquestes mesures i, fins i tot, ja n'ha pres algunes que van en aquesta direcció. Per exemple, l'estiu passat els comerços del centre de Palma pogueren obrir diumenges i festius perquè es va considerar a tal efecte zona turística el centre, mentre que abans s'hi considerava només la franja de primera línia de mar. Des de PIMECO aquesta experiència és jutjada un fracàs en el sentit que “el comerç minorista no obre majoritàriament el diumenge i festius”. Obriu, això sí, “les grans superfícies i les franquícies, sovint de grans empreses”. La qual cosa vol dir, al seu parer, que aquestes mesures de presumpta “liberalització” el que fan, al cap i a la fi,

és beneficiar sempre només aquestes grans empreses. I, afegeix Bernat Coll, president de PIMECO, que la liberalització que preveu per a l'any que ve el govern de Madrid “lesionarà encara més” els drets dels petits empresaris i treballadors del comerç minorista pel fet d'incrementar la pressió del gran sobre el petit, amb el resultat final que, dins d'un context ja de per si dolent, el petit comerciant tindrà cada vegada “més dificultats per a sobreviure” i, inexorablement, es tancaran més comerços.

Enfrontament amb el Govern.

Per si tot això no era prou dolent, PIMECO i AFEDECO han denunciat, aquest passat mes de setembre, la deixadesa absoluta del Govern envers els interessos del sector comercial. El passat dia 26 de setembre foren convocats per l'executiu al Consell Assessor del Comerç. Tot just començar la reunió, els presidents de les dues patronals –respectivament, Bernat Coll i Bartomeu Servera– s'aixecaren i llegiren un manifest de protesta.

En síntesi, els greuges que denunciaven són: que des del Govern no se'ls atén en res perquè “no pareix que la conselleria [comerç depèn de la Conselleria d'Economia] sigui conscient de la importància del comerç en nombre d'empreses, volum de negoci i ocupació; pareix, de fet, com si la conselleria, a afectes del comerç, no existís”. El lament és molt vehement quan es diu que “sempre, al llarg de tots els anys d'autonomia”, havien tingut interlocució amb tots i cada un dels governs que han existit, de tot color polític, i mai no s'havien trobat “amb el menyspreu” actual. Acusen el Govern de fer el contrari que tots els seus antecessors: pretendre una legislació marc que és la mateixa que a qualsevol altra banda sense atendre les especificitats illenques.

Però, a més del fet que el Govern “fa una política contrària al comerç minorista”, les patronals s'han trobat amb “l'ofensa” del director general de comerç (César Nuño Pacheco) que “no només” va posar “la primera pedra” d'una nova gran superfície comercial sinó que “brindà amb cava alegrement amb els promotors del nou complex”.

En quatre anys, entre 2007 i 2011, han tancat a Mallorca 1.444 comerços, el 16% del total que hi havia abans de la crisi

PIME i AFEDECO ataquen també la teoria ideològica liberalitzadora que, a l'estil de Madrid, ha abraçat el Govern de José Ramón Bauzà i el conseller d'Economia, i per tant també de Comerç, Josep Ignasi Aguiló. Segons els representants comercials, la liberalització “només dóna resultats a curt termini”, per culpa de la inversió de la construcció, però en canvi a mitjà i llarg terminis suposa “pèrdua d'empreses i de llocs de feina, com ha passat a Madrid”. En canvi, una regulació legal que “tendeixi a l'equilibri” és més “sostenible” a “llarg termini”. A més, es demanen els representants d'aquest sector, perquè “es predica el liberalisme en el comerç però no en el sector del taxi, de les apotecaries, hotels, bancs, administració...?”. Conclouen que l'aposta per les grans superfícies tindrà com a conseqüència, com diuen que ha passat a Madrid i asseguruen que passarà a Balears, que per cada lloc de feina creat en una franquícia o gran empresa se'n perdran entre 2 i 2,5 al comerç minorista.

Per tot això, i també perquè acusen el Consell Assessor de ser inoperant, PIMECO i AFEDECO romperen el passat 26 de setembre les relacions amb el Govern i asseguruen que no tornaran al Consell, si no hi ha canvis en l'actitud i la política de l'executiu. Quelcom que no fa cara que hagi de passar, a jutjar per la reacció oficial. Mitjançant un lacònic comunicat el Govern es limita a lamentar que les dues patronals hagin abandonat el Consell i assegurarà que continuarà “defensant tot tipus de comerç”. Un eufemisme que PIMECO i AFEDECO saben bé què significa.

Miquel Payeras